

TIBBIYOT TALABALARINING MULOQOT KO'NIKMALARINI MEDIATEXNOLOGIYALAR ASOSIDA SHAKLLANTIRISH VA RIVOJLANTIRISH

Gulfura Tashmetova

Toshkent tibbiyot akademiyasi katta o'qituvchisi

Elektron pochta: gulfura.sh@gmail.com

Annotatsiya

Ushbu maqolada til o'qitish metodikasida mediatexnologik nutqiy ko'nikmalarni rivojlantirish va tibbiyot talabalarining kasbiy-nutqiy madaniyatini yuqori tajribalar asosida til o'rganishda mediatexnologik rivojlantirish texnologiyalarini ishlab chiqish maqsadga muvofiqligi maqolamizda belgilab o'tilgan.

Kalit so'zlar: kompetensiya, mediatexnologik yondashuv, o'qitish metodikasi, ko'nikma, pedagogik mexanizm.

Аннотация

В данной статье определяется целесообразность развития медиатехнологических речевых навыков в методике обучения языку и разработки технологий медиатехнологического развития в обучении языку на основе высокого опыта профессионально-речевой культуры студентов-медиков.

Ключевые слова: компетентность, медиатехнологический подход, методика обучения, умения, педагогический механизм.

Bugungi kunda jamiyatimizda yangi ijtimoiy munosabatlarning shakllanishi, ta'limning dunyo ta'lim tizimiga integratsiyalashuvi, demokratiyalash va insonparvarlashtirish jarayonlarining rivojlanishi ta'lim jarayonida zamonaviy pedagogik texnologiyalarga yangicha yondashuv zarurligini taqozo etmoqda.

Dunyoda Oliy ta'lim talabalarining kasbiy-nutqiy madaniyatini til o'rganishni takomillashtirish asosida mediatexnologik yondashuvdan foydalanish, integrativ ta'lim muhitini yaratishning pedagogik mexanizmlarini takomillashtirishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Buning natijasida jamiyatning ijtimoiy-iqtisodiy sohalarida muayyan rivojlanishlar, islohotlar sodir bo'lmoqda. Zero, talabalarining kasbiy-nutqiy madaniyatini til muloqot vositasi sifatida barcha yo'nalishlarning taraqqiyotiga ta'sir qiladi, shuning uchun ham uni o'qitish masalasi doimo dolzarb hisoblanadi. Jahonda ingliz, fransuz, nemis va boshqa rivojlangan xorijiy tillarni o'qitishga doir ilmiy adabiyotlarda talabalarining kasbiy-nutqiy madaniyatini mazmuniga, foydalanganlik darajasiga alohida e'tibor beriladi va ta'lim jarayonida unumli foydalaniladi. Tibbiyot tajribasida talabalarining kasbiy-nutqiy madaniyatini o'zaro muloqotning mediatexnologiyalar asosida samarali bo'lishiga qaratiladi. Bu

esa tibbiyot talabalarining kasbiy-nutqiy madaniyatini mediatexnologik yondashuvni shakllantirishning didaktik shart-sharoitlarini takomillashtirish, integrativ-fasilitatsion ta'lim muhitini yaratish orqali kasbiy faoliyatga kommunikativ yo'nalganlikni tarkib toptirish modelini ishlab chiqishni taqozo etmoqda.

Tibbiyot talabalarining kasbiy-nutqiy madaniyatini tajribalar asosida til o'rganishga qo'yilgan aniq talablar orqali, ya'ni tinglab tushunish, gapirish, o'qish va yozish malakalari shakllantiriladi. Xorijiy tillarni o'qitishda mazkur yondashuvdan biroz ijodiyroq foydalanish maqsadga muvofiq, bizningcha. Chunki talabalar tilning tashuvchilari sifatida muayyan nutqiy qo'nikma va malakalarga ega bo'lgan holda oliy o'quv yurtiga keladilar. Respublikamizda bo'lajak shifokorlarning qobiliyati va malakalarini rivojlantirish, pedagogik faoliyatga taktik va strategik yo'nalganlikni tarbiyalash, talabalarining tibbiy ta'lim faolligini oshirishga ustuvor yo'nalish sifatida e'tibor qaratilmoqda. Shu bilan birga, tibbiy ta'lim amaliyoti talabalarda kasbiy nutqiy kompetensiyani rivojlantiruvchi talabalarining kasbiy-nutqiy madaniyatini mediatexnologik yondashuv asosida oshirish, kommunikativ kompetentlikni oshirish omillari va mezonlarini aniqlashtirish, konseptual modeli va amaliy-texnologik tizimini takomillashtirishni taqozo etmoqda. Davlat ta'lim standartlari va milliy baholash mezonlariga muvofiq tarzda xorijiy til o'qitishda savol, mashq va topshiriqlar mazmunini mediatexnologik tanqidiy o'rganish, ularni nutqiy ko'nikma va malakalarni rivojlantirish va baholash nuqtai nazaridan tavsiflash va tasniflash zarurati mavjud.

Hozirgi kunda talabalarining kasbiy-nutqiy madaniyatini oshirishda xorijiy til o'qitish metodikasiga turli davrlarda filolog olimlar ham dastur, darslik mualliflari sifatida o'zlarining munosib hissalarini qo'shdilar. MDH mamlakalarida ingliz tilini o'qitish bo'yicha tadqiqotlar N.V.Barishnikov, V.V.Bezrukova, M.Z.Biboletova, N.N.Trubaneva, I.L.Bim, T.A.Davidova, Z.R.Devterova, N.V.Eluxina, T.A.Zayseva, G.V.Zaxarova, I.A. Tibbiyotda talabalarining kasbiy-nutqiy madaniyatini oshirishda ingliz tilini o'qitish kompetensiyasini takomillashtirish mediatexnologik yondashuv zaruriyati tadqiqotimiz mavzusini belgilab berdi. Bugungi pedagogik, ingvodidaktik sharoit o'quv topshiriqlarini mediatexnologik yondashuv asosida takomillashtirishni taqozo qiladi, shuningdek, tibbiyot talabalarining kasbiy-nutqiy madaniyatini oshirishda B.Blum taksanomiyasini ham inobatga olish lozim. Xulosa o'rnida shuni ta'kidlash joizki, qo'llanilgan tadqiqot usullari va ilmiy-nazariy ma'lumotlarning rasmiy manbalarga aloqadorligi, keltirilgan tahlil hamda tajriba-sinov ishlari samaradorligi matematik statistika metodlari orqali asoslanganligi, xulosa, taklif va tavsiyalarning amaliyotga joriy etilganligi bilan izohlanadi. Shu bilan birga, pedagogika va ta'lim tarixini o'rganishda, ingliz tili o'qitish metodikasini takomillashtirishda, ingliz tili fonetikasining ta'limda tutgan o'rnini belgilashda muhim nazariy ahamiyat kasb

etadi. Maqolada ilgari surilgan g'oyalar, nazariy qarash va amaliy tavsiyalar "Ingliz tili" darsliklari, o'quv qo'llanmalar yaratishda hamda ma'ruza matnlari tayyorlashda manba bo'la oladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Пономарев Я.А.- Психология творчества и педагогика, 1976. -280 с.
2. Леонтьев А.Н.- Проблемы развития психики. – М. Педагогика, 1972. -576 с.
3. Джон Дьюи. Общество и его проблемы. John Dewey. The Public and its Problems. Denver, 1927. Общество и его проблемы. — Перевод с английского: И. И. Мюрберг, А. Б. Толстов, Е. Н. Косилова. — М., 2002.
4. Розыков О.Р. Теоретические основы оптимального применения системы учебных задач в обучении школьников (на материалах гуманитарных предметов). Автореферат дисс...док. пед. наук. – Тбилиси, – 1986. -50 с.

